

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH FUNDACJI LE NATIGA

Preambuła

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczniejszą ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” przyjęto następujące założenia:

- 1) W Fundacji Le Natiga nie są zatrudniane osoby mogące zagrażać bezpieczeństwu małoletnich;
- 2) Wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni stał się ofiarą przemocy w szkole lub przemocy domowej;
- 3) Podejmowane w Fundacji Le Natiga postępowania nie mogą naruszać praw określonych w statucie oraz bezpieczeństwa danych osobowych;
- 4) Małoletni wiedzą, jak unikać zagrożeń w kontaktach z dorosłymi i rówieśnikami;
- 5) Małoletni wiedzą, do kogo zwracać się o pomoc w sytuacjach dla nich trudnych i czynią to mając świadomość skuteczności podejmowanych w Poradni działań.

Ponadto przyjęto, że prowadzone w Fundacji Le Natiga postępowanie na wypadek krzywdzenia lub podejrzenia krzywdzenia małoletnich jest zorganizowane w sposób zapewniający im skuteczną ochronę, działania podejmowane w ramach ochrony małoletnich przed krzywdzeniem są dokumentowane oraz monitorowane i poddawane okresowej weryfikacji przy udziale wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Niniejszy dokument określa standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami przemocy oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

Rozdział I Definicje.

Ilekróć w dokumencie „Standardy ochrony małoletnich” jest mowa o:

- 1) **pracowniku** – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę/umowy cywilnoprawną;
- 2) **prezesa Fundacji** – oznacza prezesa Fundacji Le Natiga;
- 3) **małoletnim** – oznacza osobę do ukończenia 18 roku życia;
- 4) **Fundacji** – oznacza Fundację Le Natiga;

- 5) **opiekunie małoletniego** - osoba uprawniona do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzic lub opiekun prawny;
- 6) **krzywdzeniu małoletniego** – każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony rodzica/opiekuna prawnego, pracownika lub rówieśnika, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego. Przyjmuje formy przemocy fizycznej, emocjonalnej/psychicznej, seksualnej, zaniedbania;
- 7) **przemocy fizycznej** - działanie wobec małoletniego, które powoduje urazy na jego ciele, m.in. bicie go, w tym klapsy, policzkowanie, szarpanie, popychanie, zadawanie bólu, przypalanie papierosem. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas;
- 8) **przemocy emocjonalnej/psychicznej** – naruszanie godności osobistej ukierunkowanej na wyrządzenie szkody psychicznej poprzez m.in. poniżanie, wyzywanie, wyśmiewanie, krytykowanie, straszenie, emocjonalne odrzucanie, lekceważenie, zastraszanie, nieposzanowanie potrzeb, nadmierne wymagania w stosunku do wieku i możliwości psychofizycznych małoletniego. Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas;
- 9) **przemocy seksualnej** – każde zachowanie osoby dorosłej, które prowadzi do seksualnego zaspokojenia potrzeb kosztem małoletniego. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydem lub powtarzać się przez dłuższy czas;
- 10) **zaniedbania** - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z małoletnim do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób małoletni spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby;
- 11) **przemocy rówieśniczej** - wszelkie nieprzypadkowe akty godzące w wolność osobistą jednostek lub przyczyniające się do fizycznej, a także psychicznej szkody osoby, wykraczające poza społeczne zasady wzajemnych relacji. Formy przemocy rówieśniczej: fizyczna (bicie, szarpanie, popychanie, niszczenie rzeczy, zabieranie i wymuszanie pieniędzy, plucie, kopanie, zmuszanie do wykonywania poniżających, ośmieszających czynności, w tym seksualnych), słowna (przezywanie, ubliżanie, wyśmiewanie, grożenie, prowokowanie poprzez, np. robienie min lub wyrażanie różnych opinii), relacyjna (wykluczenie z grupy rówieśniczej, namawianie innych do odrzucenia ofiary, rozpowszechnianie plotek), cyberprzemoc (nękanie, straszenie, ośmieszanie poprzez wysyłanie wiadomości oraz komentarzy; umieszczanie lub rozpowszechnianie kompromitujących treści, zdjęć, filmów w Internecie);
- 12) **danych osobowych** oznaczają wszelkie informacje umożliwiające w sposób pośredni lub bezpośredni identyfikację małoletniego.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.

- 1) Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich.
- 2) W przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka pracownicy podejmują rozmowę z rodzicami/opiekunami prawnymi, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy.
- 3) Pracownicy monitorują sytuację i dobrostan małoletniego.
- 4) Pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji dorosły – małoletni i małoletni – małoletni ustalone w Fundacji.
- 5) Jeżeli zagrożone jest życie i zdrowie małoletniego, wzywają odpowiednie służby oraz postępują zgodnie z ich zaleceniami.

Rozdział III

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego - w sytuacji, gdy małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą.

- 1) W przypadku podjęcia przez pracownika podejrzenia lub posiadania informacji, że małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej (załącznik nr 1) i przekazania uzyskanej informacji prezesowi Fundacji.
- 2) Prezes Fundacji wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa oraz informuje ich o podejrzeniu.
- 3) Pomoc małoletniemu zawiera wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez jednostkę działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiednich służb;
 - b) zaproponowania rodzicowi/opiekunowi prawnemu specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli istnieje taka potrzeba.
- 4) Prezes Fundacji informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia przez jednostkę podejrzenia krzywdzenia małoletniego do odpowiedniej instytucji (prokuratura/policja lub sąd rodzinny, zespół interdyscyplinarny – procedura „Niebieskiej Karty”).
- 5) Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punkcie poprzedzającym.

Rozdział IV

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego - w sytuacji, gdy małoletni jest krzywdzony na terenie jednostki przez pracownika.

- 1) Każdy pracownik, który zauważy negatywne zachowania innego pracownika w stosunku do małoletniego, ma obowiązek interwencji. Informuje o zajściu Prezesa Fundacji, który

przeprowadza z pracownikiem rozmowę. Ustala z nim zasady eliminujące nieodpowiednie zachowania i sporządza notatkę służbową ze spotkania.

- 2) Małoletni, które doświadczy krzywdzenia przez pracownika ma prawo do poinformowania prezesa Fundacji, który sporządza opis sytuacji małoletniego w oparciu o przeprowadzoną z nim rozmowę oraz z innymi osobami, które mają znaczące informacje w tej sprawie. Dalszy tok postępowania wskazano w podrozdziale „Procedury interwencji w sytuacji, gdy małoletni jest krzywdzony przez rodzica/opiekuna/inną osobę dorosłą”.

Rozdział V

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia małoletniego - w sytuacji, gdy małoletni jest krzywdzony na terenie jednostki przez innych małoletnich – przemoc rówieśnicza.

- 1) W przypadku zgłoszenia pracownikowi Fundacji przemocy rówieśniczej sprawa jest zgłaszana prezesowi Fundacji.
- 2) Należy odizolować małoletniego będącego ofiarą od krzywdzącego/krzywdzących i zadbać o ich bezpieczeństwo.
- 3) Prezes Fundacji powiadamia rodziców/opiekunów prawnych małoletniego będącego ofiarą oraz rodziców/opiekunów prawnych krzywdzącego.
- 4) W sytuacji, gdy sprawca dopuścił się czynu karalnego prezes Fundacji zawiadamia właściwe organy.
- 5) Podejmowane działania w ramach interwencji muszą zapewniać małoletniemu poczucie bezpieczeństwa i poszanowania jego godności.

Rozdział VI

Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich.

- 1) Dane osobowe podlegają ochronie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Fundacja Le Natiga zapewnia najwyższe standardy ich ochrony.
- 2) Dane osobowe małoletnich są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
- 3) Pracownik ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza, i zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
- 4) Upublicznianie danych osobowych, w tym wizerunku na zdjęciach i filmach służy dokumentowaniu działań Fundacji Le Natiga.
- 5) Wizerunek podlega ochronie na podstawie przepisów zawartych w ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych, a także na podstawie ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

- 6) Upublicznianie wizerunku małoletniego, utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga wyrażenia zgody osoby sprawującej władzę rodzicielską lub opiekę nad małoletnim, z wyjątkiem sytuacji, gdy wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak: zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza.
- 7) Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane przez jednostkę wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę prezesa Fundacji. W takiej sytuacji należy się upewnić, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku małoletnich.
- 8) Personel jednostki nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnimi, nie przekazuje mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych małoletnich i nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego rodzica/opiekuna prawnego.

Rozdział VII

Zasady dostępu małoletnich do Internetu.

- 1) Jednostka zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, jest zobowiązana podejmować działania zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności instalację i aktualizację oprogramowania zabezpieczającego.
- 2) W jednostce informuje się o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.
- 3) W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści (treści pornograficzne, nielegalne oprogramowanie, oprogramowanie potencjalnie szkodliwe), które dostały się do komputerów, z których korzystają małoletni, prezes Fundacji zabezpiecza dowody celem identyfikacji sprawcy.
- 4) Prezes Fundacji zawiadamia rodziców podejrzanego.
- 5) W zależności od powagi czynu prezes Fundacji zawiadamia właściwe organy.

Rozdział VIII

Zasady bezpiecznej rekrutacji personelu.

- 1) Prezes Fundacji musi zadbać, aby osoby przez nią zatrudnione (w tym osoby pracujące na podstawie umowy cywilnoprawnej, praktykanci oraz wolontariusze) posiadały odpowiednie kwalifikacje do pracy z małoletnimi.
- 2) W przypadku, gdy pracownik będzie wykonywał zadania związane z wypoczynkiem lub opieką nad małoletnimi (np. zajęcia dodatkowe w instytucjach kultury) Fundacja jest zobowiązana sprawdzić osobę zatrudnianą w Rejestrze Sprawców Przystępstw na tle seksualnym – rejestr z dostępem ograniczonym oraz rejestr osób w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Rejestr dostępny jest na stronie: rps.ms.gov.pl

- 3) Gdy pozwalają na to przepisy prawa, Fundacja jest zobowiązana do domagania się od osoby zatrudnianej zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego. Zaświadczenia z KRK można domagać się wyłącznie w przypadkach, gdy przepisy prawa wprost wskazują, że pracowników w zawodach lub na danych stanowiskach obowiązuje wymóg niekaralności. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia należy poprosić kandydata/kandydatkę o złożenie oświadczenia o niekaralności oraz o braku toczących się wobec niego/niej postępowań przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych za przestępstwa i inne czyny popełnione przeciwko małoletnim. Odmowa złożenia takiego oświadczenia nie może rodzić dla kandydata/kandydatki żadnych negatywnych konsekwencji, w tym być wyłączną podstawą odmowy zatrudnienia.
- 4) Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z małoletnimi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
- 5) Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: Jestem świadomy/a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.
- 6) Prezes Fundacji zapewnia swoim pracownikom podstawową edukację na temat ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i pomocy małoletnim w sytuacjach zagrożenia, w zakresie:
 - a) rozpoznawania symptomów krzywdzenia małoletnich;
 - b) procedur interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia;
 - c) odpowiedzialności prawnej pracowników jednostki, zobowiązanych do podejmowania interwencji.

Rozdział IX

Zasady bezpiecznych relacji personel jednostki – małoletni.

- 1) Zabrania się stosowania przemocy fizycznej, w tym: bicia, kopania, szarpania, popychania, policzkowania i innych czynów wskazujących na przemoc fizyczną wobec małoletniego.
- 2) Zabrania się stosowania przemocy psychicznej, w tym: zastraszania, grożenia, wyzywania, przeklinania, poniżania, szydzenia, wyśmiewania, wywoływania poczucia winy, zabrania kontaktów z innymi osobami, etykietowania i innych czynów wskazujących na przemoc psychiczną wobec małoletniego.
- 3) Zabrania się wykorzystywania seksualnego.
- 4) Zabrania się innych zachowań niedozwolonych, w tym: niszczenia rzeczy osobistych, zabierania rzeczy osobistych, pozostawiania małoletnich bez opieki, nienależytej uwagi kierowanej na małoletnich itp.
- 5) W Fundacji obowiązują określone zasady postępowania z małoletnim w zakresie: kontaktu fizycznego, komunikacji werbalnej z małoletnim, równego traktowania, dyscyplinowania

małoletnich: niedopuszczalne są kary cielesne (szarpanie, bicie, popychanie), słowne (wyzywanie, wyśmiewanie, krzyczenie), zmuszanie.

- 6) W przypadku naruszenia powyższych zasad oraz stwierdzenia krzywdzenia małoletnich przez pracownika prezes Fundacji przeprowadza rozmowę z pracownikiem, ustalając kontrakt, zawierający działania eliminujące niepoprawne zachowanie oraz konsekwencje.

Rozdział X

Edukacja małoletnich i rodziców w zakresie praw małoletnich oraz ochrony przed zagrożeniem przemocą i wykorzystywaniem.

- 1) Wszyscy rodzice mają dostęp do obowiązujących w Fundacji „Standardów ochrony małoletnich”.

Rozdział XI

Monitoring stosowania Standardów.

- 1) Prezes Fundacji jest osobą odpowiedzialną za Standardy ochrony małoletnich obowiązujące w jednostce.
- 2) Prezes Fundacji jest odpowiedzialny za monitorowanie realizacji Standardów, za reagowanie na sygnały naruszenia Standardów i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz wprowadzanie zmian w Standardach.
- 3) Przegląd procedur następuje nie rzadziej niż raz na 24 miesiące.
- 4) Prezes Fundacji wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom placówki, uczniom i ich opiekunom nowe brzmienie Standardów.

Rozdział XII

Przepisy końcowe

- 1) Standardy wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
- 2) Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników, małoletnich i ich opiekunów poprzez zamieszczenie na stronie internetowej Fundacji.

Załącznik nr 1

.....
miejsowość i data

Notatka służbowa

.....
(imię i nazwisko małoletniego)

W dniu otrzymałam(-em) następujące informacje/zauważyłam(am)
następujące objawy*, na podstawie których można podejrzewać krzywdzenie małoletniego:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Opis sytuacji / zdarzenia:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Podjęte działania:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

.....
czytelny podpis, data